

ἀκαρπίτης ὁ, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀκαρπος**.

Ἄμπελος μὴ παρέχουσα ἱκανοὺς καρποὺς ἢ ὅλως ἀκαρπος: Αὐτὸ τὸ κούτσουρο εἶναι ἀκαρπίτης. Τὸ ἀδέλι μας ἔχει πολλοὺς ἀκαρπίτες.

ἀκαρπολίχνιστος ἐπιθ. Νάξ. (Γαλανάδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καρπολίχνιστος <καρπολίχνίζω.

Ἐπὶ σίτου καὶ τῶν ὁμοίων δημητριακῶν καρπῶν, ὁ μὴ λιχνισμένος ἢ ὁ μὴ λικμηθείς. Συνών. ἀλίχνιστος.

ἀκαρπος ἐπιθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀκαρπους βόρ. ιδιῶμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. **ἀκαρπος**.

1) Ὁ μὴ φέρων καρπούς, ἄφορος, ἄγονος, ἐπὶ τε τῶν φυτῶν καὶ τῆς γῆς ἔνθ' ἄν.: Ἀκαρπα δέντρα. Ἀκαρπη ἀχλαδᾶ - μηλᾶ κττ. Ἀκαρπο χωράφι πολλαχ. Ἀκαρπο μέρος Κύθν. || Φρ. Ἀκαρπο δέντρει (ἐπὶ ἀτέκνου) Πελοπν. (Λακων.) Ἀκαρπο ξύλο (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Εὐβ. Σ' τ' ἄγρια βουνὰ καὶ 'ς τ' ἀκαρπα δέντρα! (λέγουν οἱ χωρικοί, ὅταν ἐπίκειται βροχὴ βλαβερά. Ἐπφδ.) Πελοπν. (Κορινθ.) || Γνωμ. Τὸ ἀκαρπο κλαδί ἢ κόφ'το ἢ κάφ'το Πελοπν. (Λακων.) Συνών. ἀκάρπερος, ἀκάρπιστος.

β) Ὁ γινόμενος αἰτία, ὥστε νὰ μὴ παράγονται καρποί, ὁ πρόξενος ἀφορίας, ἐπὶ ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως Σῦρ.: Φρ. Ὁ σορόκκος εἶναι ἀκαρπος, ἄγαλος, ἄσταχος (διότι διὰ τῆς βλαβεραῆς ἐπιδράσεώς του καταστρέφονται τὰ σπαρτά). γ) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ μὴ ἀποκτήσας τέκνα, ἄτεκνος Ἡπ. κ. ἀ.: Αἰνιγμ. Ἀκαρπος τὸν ἀκαρπο παίρνει, πετσένια σακκιά βαστάει, ξυλένιο νερὸ μαζώνει (καλόγηρος ὁδηγεῖ ἡμίονον βαστάζουσιν ἀσκούς πλήρεις οἴνου) Ἡπ. δ) Ἀνωφελής, ἀτελεσφόρητος λόγ. πολλαχ.: Ποίημ.

Καὶ δὲ θὰ μείνουν ἀκαρπα τ' ἄχαρα κόκκαλά μου

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,183. 2) Ὁ ἀκαρπίαν φέρων Κίμων.: Ἐχουνε νὰ ποῦνε νὰ μὴν πᾶς σὲ συκεᾶ οὔτε νὰ πλύνῃς ροῦχο, διότι εἶναι ἀκαρπες μέρες (ὅταν εἶναι αἱ λεγόμεναι δριμέρες). Ἡδη ἀρχ. Πβ. Αἰσχύλ. Εὐμέν. 943 «μηδ' ἀκαρπος αἰανῆς ἐφερέπετ νόσος».

ἀκάρπωτος ἐπιθ. Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καρπωτός <καρπώνω. Πβ. ἀρχ. ἐπιθ. ἀκάρπωτος.

Ἐπὶ καρπῶν, ἰδίᾳ σιτηρῶν καὶ ὀσπρίων, ὁ μὴ μεστωθείς, ὁ μὴ ἄδρός: Ἀκάρπωτα μαυρομμάτᾱ (φασόλια τοῦ κήπου). Ἀντίθ. μεστός.

ἀκαρτέρητος ἐπιθ. πολλαχ. ἀκαρτέρητους Ἡπ. Μακεδ. (Καταφύγ. Κοζ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀκαρτέρ'τους Ἡπ. (Χουλιαρ.) ἀκαρτέρ'τους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Τὸ μεταγν. ἐπιθ. ἀκαρτέρητος.

1) Ὁ μὴ καρτερῶν, ὁ μὴ ὑπομένων, ὁ ἀνυπόμονος ἔνθ' ἄν.: Σ' οὔλα τ' ἀκαρτέρητους ἦταν αὐτός, 'ς τοῦ φαεῖ τ', 'ς τῇ δ'λειά τ' Αἰτωλ. Περίμινι νὰ γέν' τοῦ φαεῖ, πιδάκι μ', νὰ δ' δώκου νὰ φᾶς, εἴσι ἀκαρτέρητου αὐτόθ. Ἀκαρτέρητ' γίδα αὐτόθ. Εἰν' ἀκαρτέρ'τους 'ς τῇ δ'λειά (ἐργάζεται συνεχῶς) Χουλιαρ. || Φρ. Γ'ναῖκα ἀκαρτέρ'τ' (ἐπὶ λάγνου γυναικός, ἢ ὁποία δὲν ἀναμένει τὸν γάμον) αὐτόθ. 2) Μεταφ.

ζωηρός, πρόθυμος Ἡπ. (Χουλιαρ.): Ἀλογου ἀκαρτέρ'τον.

3) Ὁ μὴ προσδοκώμενος, ὁ μὴ ἀναμενόμενος Ἡπ. Μακεδ. (Κοζ.): Αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ἀκαρτέρητο τώρα (δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀναμείνῃ τις, διότι ἐφονεύθη ἢ ὅπωςδήποτε ἐξηφανίσθη) Ἡπ. || Φρ. Γράψε το 'ς τ' ἀκαρτέρητο (μὴ τὸ περιμένῃς) Κοζ. Συνών. ἀδόκητος 1, ἀναπάντεχος, ἀνέλπιστος, ξαφνικός.

ἀκαρφον τό, Κύπρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ οὐσ. κάρφος. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογραφ. 10 (1927) 198.

Τὸ φυτὸν τριφύλλιον τὸ ἀστερωτὸν (trifolium stellatum) τοῦ γένους τοῦ τριφυλλίου, τῆς τάξεως τῶν ἐλλοβοκάρπων (leguminosae). Συνών. ἀγριοτριφύλλι 1. [**]

ἀκάρφωτος ἐπιθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀκάρφουτος Εὐβ. (Κονίστρ.) ἀκάρφουτους βόρ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. καρφωτός <καρφώνω.

Ὁ μὴ διὰ καρφίων προσηλωμένος, ὁ μὴ καρφωμένος ἔνθ' ἄν.: Σανίδα ἀκάρφωτα κοιν. Ἀντίθ. καρφωτός.

-**ακας** κατάλ. παραγωγικὴ πολλαχ.

Μεγεθ. τῆς καταλ. -άκι. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,423, ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνᾶ 30 (1914) Λεξικογρ. Ἀρχ. 38 καὶ ΚDieterich ἐν Balkan-Archiv 4 (1926) 143.

Χρησιμεύει πρὸς σχηματισμὸν μεγεθυντικῶν προσηγορικῶν καὶ κυρίων ὀνομάτων συνήθως μετὰ σημ. ἐλαττωτικῆς, οἷον: ἀκληρίτης - ἀκληρίτακας, ἀνομίτης - ἀνομίτακας, ἀντρούκλας - ἀντρούκλακας, μεθύστης - μεθύστακας, χοῖρος - χοῖρακας, Γιάννης - Γιάννακας, Μανόλης - Μανόλακας, Νικόλας - Νικόλακας, Σήφης (Ἰωσήφ) - Σήφακας, Σταῦρος - Σταύρακας κτλ.

ἀκάσι τό, Πελοπν. (Καλάμ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου. Πβ. Ἡσύχ. «κάσσον' ἱμάτιον».

Τὸ κατὰ τὸν θώρακα μέρος τοῦ γυναικείου ἐνδύματος.

ἀκάσσιαστος ἐπιθ. ἀμάρτ. ἀκάσσαστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κασσιαστός <κασσιάζω.

Ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος, καθαρὸς, χωρὶς κάσσαν, ἥτοι ρύπον: Ἀκάσσιαστα ροῦχα.

ἀκασσίδιαστος ἐπιθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κασσιδίαστός <κασσιδίζω.

1) Ὁ μὴ κασιδιασμένος, ὁ μὴ ἐρρυπωμένος. 2) Ἐπὶ φυτοῦ, ὁ μὴ προσβεβλημένος ὑπὸ τῆς νόσου κασιδίας: Ἀκασσίδιαστα φασολοπάτατα.

ἀκαταβόλευτος ἐπιθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *καταβολευτός <καταβολεύω.

Ὁ μήπω καταβολεμένος, ὁ μὴ ἐπιχωματισμένος, ὁ ἄχωστος ἔτι, ἐπὶ φυτῶν καταβαλλομένων εἰς τὴν γῆν διὰ βλάστησιν νέων ριζῶν καὶ νέων κλάδων.

